

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

70720403 - Qishloq xo‘jalik mahsulotlarini qayta ishlash mashinalari va jihozlari magistratura mutaxassisligining

MALAKA TALABI

Toshkent-2025

ISHLAB CHIQILGAN VA KIRITILGAN:

Toshkent davlat agrar universiteti

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirining 2025 yil “25” noyabr dagi 462 - sonli buyrug‘i bilan tasdiqlangan.

JORIY ETILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi.

Mazkur Malaka talablari “Oliy ta’limning davlat ta’lim standarti. Asosiy qoidalar”, “Oliy ta’limning davlat ta’lim standarti. Oliy ta’lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori”, O‘zbekiston Respublikasi Milliy va tarmoq malaka doiralari (ramkasi), kasbiy standartlar va kadrlar buyurtmachilari takliflariga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me’yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		bet
1.	Umumiy tasnifi	4
1.1.	Qo'llanish sohasi	4
1.1.1	Malaka talabining qo'llanilishi.....	4
1.1.2	Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari	4
1.2.	Kasbiy faoliyatlarining tavsifi.....	4
1.2.1	Kasbiy faoliyatining sohalari.....	4
1.2.2	Kasbiy faoliyatlarining obyektlari.....	4
1.2.3	Kasbiy faoliyatlarining turlari.....	5
1.2.4	Kasbiy vazifalari.....	5
2.	Kasbiy kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar.....	7
3.	Amaliyotlarga qo'yiladigan talablar.....	7
4.	Fanlar katalogining tuzilishi	8
	Bibliografik ma'lumotlar	9
	Kelishuv varag'i.....	10

1. Umumiy tavsifi

70720403 - Qishloq xo'jalik mahsulotlarini qayta ishlash mashinalari va jihozlari magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlar tayyorlash kunduzgi ta'lim shaklida amalga oshiriladi. Mutaxassislik bo'yicha o'qitish kredit-modul tizimi asosida tashkil qilinadi. Magistratura dasturining me'yoriy muddati 2 yil.

1.1. Qo'llanish sohasi

1.1.1. Malaka talabining qo'llanilishi.

Malaka talablari 70720403 - Qishloq xo'jalik mahsulotlarini qayta ishlash mashinalari va jihozlari mutaxassisligi bo'yicha magistrlar tayyorlovchi barcha oliy ta'lim muassasalari uchun talablar majmuasini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari:

Mazkur magistratura mutaxassisligi bo'yicha malaka talablari, o'quv reja va fan dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o'quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun ma'sul hamda o'z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta'lim muassasasining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor – o'qituvchilari;

magistratura mutaxassisligining o'quv rejasi va fan dasturlarini o'zlashtiruvchi oliy ta'lim tashkilotining talabalari;

magistratura bitiruvchilarining tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya komissiyalari;

ta'limni boshqarish bo'yicha vakolatli davlat organlari;

oliy ta'lim tashkilotini moliyalashtirishni ta'minlovchi organlar;

oliy ta'lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli davlat organlari;

kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot va korxonalar;

oliy ta'lim muassasalariga o'qishga kirayotgan bakalavriat bitiruvchilari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. Kasbiy faoliyatlarining tavsifi.

1.2.1. Kasbiy faoliyatlarining sohalari:

70720403 - Qishloq xo'jalik mahsulotlarini qayta ishlash mashinalari va jihozlari magistratura mutaxassisligi – "Ishlab chiqarish va ishlov berish" ta'lim sohasiga oid mutaxassislik bo'lib, barcha ta'lim muassasalarida mutaxassislikka oid fanlarni o'qitish, O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy-tadqiqot institutlarida, davlat va xo'jalik boshqaruvi organlarida, aksiyadorlik jamiyatlarida, ishlab chiqarish korxonalarida, jumladan: qishloq xo'jaligi mahsulotlarini saqlash va qayta ishlash texnologiyasi bilan shug'ullanuvchi barcha sanoat tashkilotlari majmuini qamrab oladi.

1.2.2. Kasbiy faoliyatining ob'yektlari.

Oliy ta'lim, qayta tayyorlash va malaka oshirish, professional ta'lim muassasalarida pedagogik faoliyat;

Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy-tadqiqot institutlari va markazlarida hamda oliy ta'lim muassasalarida ilmiy-tadqiqot faoliyati;

davlat boshqaruvi va uning turli hududiy bo'linmalari;

Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash sanoatida qo'llaniladigan texnologik mashinalar va jihozlari, zamonaviy saqlash omborlari va jihozlari, meva-sabzavotlarni quritish uskunalari va jihozlari, ularni konstruksiyalash, ishlab chiqarish, montaj ta'mirlash, ishlatish usul va vositalarni ishlab chiqaruvchi korxonalar va muassasalar;

Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash sanoati mashina va jihozlardagi ishchi jarayonlarni o'zlashtirish va taqiq qilish tashkilotlari;

Loyihalash jarayonlarini tahlil qilish, sintezlash va optimallashtirish, mahsulot sifatini ta'minlash bilan shug'ullanuvchi idora va muassasalar;

Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash sanoati mashina va jihozlarda kechadigan ishchi jarayonlari bo'yicha matematik modellarni qo'llash bilan shug'ullanuvchi idora va muassasalar;

1.2.3. Kasbiy faoliyatlarining turlari:

- ilmiy-tadqiqot va pedagogik;
- tashkiliy-boshqaruv;
- loyihaviy-texnologik;
- servis xizmatini ko'rsatish;
- ishlab chiqarish-texnologik.

1.2.4. Kasbiy vazifalari.

70720403 - Qishloq xo'jalik mahsulotlarini qayta ishlash mashinalari va jihozlari magistratura mutaxassisligi bo'yicha Milliy malaka ramkasining 7-malaka darajasi hamda magistr kasbiy faoliyatlarining sohalari, obyektlari va turlariga muvofiq magistratura bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bo'lishi lozim:

Ilmiy-tadqiqot va pedagogik faoliyatida:

ilmiy, amaliy tadqiqotlarni o'tkazish, tajriba natijalarini tahlil qilish va ular asosida ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish, ilmiy yangiliklarni kashf etish;

ilmiy maqolalar, ma'ruzalar, risola, o'quv adabiyotlar tayyorlash va tahrir qilish, o'tkazilayotgan tadqiqotlar mavzusi bo'yicha ilmiy sharhlarni ishlab chiqish, referatlar va bibliografiyalarni tuzish;

ilmiy adabiyotlar va internet tarmog'ida eng yangi ilmiy, konstruktorlik, texnologik va ekspluatatsion yutuqlar haqidagi ma'lumotlarni maqsadga yo'nalgan holda qidirish va topish;

ilmiy seminar, konferensiya va simpoziumlarni tashkil etish, o'tkazish hamda faol ishtirok etish;

mos mutaxassislik mavzusi bo'yicha ilmiy loyihalarni ishlab chiqish, yechilayotgan ilmiy muammolar va topshiriqlarning konseptual va nazariy modellarini ishlab chiqish;

oliy ta'lim, qayta tayyorlash va malaka oshirish, professional ta'lim muassasalarida mutaxassisligi bo'yicha pedagogik va o'quv-uslubiy faoliyat yuritish;

o'quv jarayonini va ilmiy faoliyatni tashkil qilish, zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalardan, o'qitishning texnik vositalaridan foydalanib o'quv mashg'ulotlarini o'tkazish;

elektron (e-learning), mobil (m-learning), masofaviy axborot texnologiya va o'quv-metodik majmualarni mukammal o'zlashtirish;

pedagogik va ilmiy mahorati hamda malakasini muntazam oshirib borish.

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatida:

e-learning va m-learning texnologiyalari asosida korporativ o'qitishni tashkil qilish va korporativ ma'lumotlar bazasini rivojlantirish;

qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash mashinalari va jihozlari faoliyatini boshqarish sifatini nazorat qilish;

qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash mashinalari va jihozlari jarayonlari va tadbirlarini rejalashtirish hamda ularni ishlab chiqarishga tatbiq etish;

zamonaviy axborot texnologiyalari tizimini yaratish va ulardan foydalanish bilan bog'liq bo'lgan ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash usullari va mexanizmlarini ishlab chiqish;

atrof - muhitni muhofaza qilish va mehnat xavfsizligi talablariga mos kelishi borasida ishlab chiqarish jarayonlarini nazorat qilishda ishtirok etish.

Loyihaviy-texnologik faoliyatida:

Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash mashinalari va jihozlarini loyihalash uchun zaruriy tayyorgarlik;

Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash mashinalari va jihozlari texnologik xaritaning texnik qismini ishlab chiqish;

Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash mashinalari va jihozlari sifatini baholashda milliy va xalqaro standartlardan foydalangan holda zamonaviy uslublar va asboblarni qo'llash

Servis xizmatini ko'rsatish faoliyatida:

Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash mashinalari va jihozlaridan xizmat ko'rsatish sohasida me'yoriy - huquqiy hujjatlardan foydalana olish;

Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini tayyorlash, qayta ishlash bo'yicha servis xizmati ko'rsatish;

Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini saqlash va dastlabki qayta ishlash jihozlari bo'yicha soha xodimlariga maslahat berish.

Ishlab chiqarish-texnologik faoliyati:

qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash mashinalari va jihozlaridan yangi turlaridan foydalanishni asoslash;

qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash mashinalari va jihozlarining istiqbolli texnologiyalarini qo'llash;

qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash mashinalari va jihozlari joylashgan inshootlardan foydalanish;

qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash mashinalari va jihozlari ishlab jarayonlarini sifatini nazorat qilish;

zamonaviy axborot texnologiyalar, kompyuter texnikalari va kommunikatsion vositalarni amaliyotda qo'llash;

qishloq xo'jaligi mahsulotlarini dastlabki ishlashda istiqbolli texnologiyalarni qo'llash;

qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash mashinalari va jihozlari ixtisosligiga mos mavzulardagi loyihalarni ekspertiza qilish bo'yicha ekspert

guruhlarida ishtirokchi sifatida qatnashish.

2. Kasbiy kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar.

Ilmiy dunyoqarashga doir bilimlar tizimini egallagan bo'lishi, umummetodologik fanlar asosi, iqtisodiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qilish qobiliyatiga ega bo'lishi;

xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, ilmiy-tadqiqot va pedagogika metodologiyasini bilishi va kasbiy faoliyati undan zamonaviy ilmiy asosda kasb faoliyatida foydalana bilishi;

yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o'z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olishi;

o'zlashtirilgan bilimlarni ijodiy tanqidiy ko'rib chiqish va tahlil qilishi, ulardan ilmiy faoliyatida foydalana olishi;

o'z faoliyatida me'yoriy-huquqiy hujjatlardan foydalana olishi, o'zining kasbiy faoliyatida asosli mustaqil qarorlar qabul qila bilishi;

internet tarmog'idan axborotlarni olish, saqlash, qayta ishlashning asosiy usullari va vositalariga ega bo'lishi, axborotni boshqarish vositasi sifatida kompyuter bilan ishlash ko'nikmalariga ega bo'lishi;

axborot texnologiyalaridan foydalana olishi, axborotlashgan jamiyat sharoitida axborot texnologiyalarining mohiyati va ahamiyatini tushunish, axborot xuruji xavfi va tahdidlarni anglash, axborot xavfsizligining asosiy talablariga rioya qilish qobiliyatiga ega bo'lishi;

ilmiy, amaliy tadqiqotlar olib borish, tajriba natijalarini qayta ishlash va ular asosida ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish, ilmiy maqolalar tayyorlash va tahrir qilish, ilmiy seminar, konferensiya va simpoziumlarni tashkil etish, o'tkazish, ilmiy loyihalarni ishlab chiqish ko'nikmalariga ega bo'lishi;

pedagogik faoliyatida axborot va pedagogik texnologiyalardan foydalanishni bilishi;

ilmiy faoliyati natijalari bo'yicha davlat va xorijda e'lon qilingan loyihalarda ishtirok etish uchun loyiha tayyorlash ko'nikmalariga ega bo'lishi;

davlat, nodavlat va notijorat tashkilotlari tomonidan e'lon qilingan loyihalarda ishtirok etish uchun loyiha tayyorlash malakalariga ega bo'lishi;

ishlab chiqarishni tashkil etish va boshqarish ko'nikmalariga ega bo'lishi;

ishlab chiqarish faoliyatini boshqarishni sifatini nazorat qilish va tatbiq etishni bilishi;

ishlab chiqarish jarayonlarini va zahiralarini rejalashtirish va ularni ishlab chiqarishga tatbiq etishni bilishi;

zamonaviy axborot texnologiyalari tizimini yaratish va ulardan foydalanish bilan bog'liq bo'lgan ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash usullari va mexanizmlarini ishlab chiqishni bilishi;

xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, ilmiy tadqiqot va pedagogika metodologiyasini bilishi va kasbiy faoliyatida undan zamonaviy ilmiy asosda kasb faoliyatida foydalana bilish.

3. Amaliyotlarga qo'yiladigan talablar.

Ilmiy faoliyat – ilmiy-tadqiqot ishi va magistrlik dissertatsiyasini tayyorlash, ilmiy-pedagogik ishini olib borish va ilmiy amaliy tajribalar orttirish jarayonlari

bilan uyg'unlashtirish, tegishli amaliy ko'nikmalar, kompetentsiyalar va malakalarni shakllantirishga qaratiladi.

Ta'lim mutaxassisligi bo'yicha quyidagi amaliyotlar o'tkaziladi:

1. Ilmiy tadqiqot ishi va magistrlik dissertatsiyasini tayorlash hamda himoya qilish;

2. Ilmiy-pedagogik ish;

3. Ilmiy amaliyot (tajriba orttirish)

4. Fanlar katalogining tuzilishi:

T.r	Fanning malakaviy kodi	O'quv fanlari, bloklar va faoliyat turlarining nomlari	Umumiy yuklamaning hajmi, soatlarda	Kredit miqdori	Semestri
1.00	MFM146	Majburiy fanlar	1380	46	
1.01	ITMM1204	Ilmiy-tadqiqot metodologiyasi	120	4	2
1.02	MFO'MM1104	Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi	120	4	1
1.03	QXSIMQ1108	Qishloq xo'jaligi sanoati innavasion mashinalari va qurilmalari	120	6	1
1.04	QXMQIJM 1108	Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash jarayonlarini modellashtirish	180	6	1
1.05	ZFKTU1206	Zamonaviy fizik-kimyoviy tahlil usullari	180	6	2
1.06	O'MQQTJNAM1206	O'simlik mahsulotlarini quritish qurilmalari va texnologik jarayonlarini nazariy asoslari	120	4	3
1.07	QIMSSBBM1306	Qishloq xo'jaligi mahsulotlari sifatiga sensorik baho berishning nazariy asoslari	180	6	2
1.08	SRT1306	Sohada raqamli texnologiyalar	180	6	3
1.09	QXMSOTJM1306	Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini saqlash omborlari, turlari va jihozlari	180	6	1
2.00	TFM214	Tanlov fanlari	420	14	1,2,3
	Kvalifikatsiya	Muxandis-mexanik, tadqiqotchi-pedagog			
		Jami:	1800	60	
3.00	IFM1460	Ilmiy faoliyat	1800	60	
3.01	ITIMD2436	Ilmiy-tadqiqot ishi va magistrlik dissertatsiyasini tayorlash hamda himoya qilish	1080	36	1,2,3,4
3.02	IPI2412	Ilmiy-pedagogik ish	360	12	1,2,3
3.03	IATO2412	Ilmiy amaliyot (tajriba orttirish)	360	12	4
		HAMMASI	3600	120	

Bibliografik ma'lumotlar

UO'K: 664.8

Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so'zlar:

Kasbiy faoliyat turi, ta'lim mutaxassisligi, kasbiy faoliyat ob'yekti, kasbiy faoliyat sohasi, kasbiy vazifalari, kasbiy kompetensiyalariga qo'yiladigan umumiy talablar, magistraturaning asosiy o'quv reja va o'quv dasturlari, malaka talablari magistraturaning o'quv jarayoni, mustaqil ta'lim, ilmiy-tadqiqot va pedagogik faoliyati, loyiha-texnologik faoliyati, servis xizmatini ko'rsatish faoliyati, ishlab chiqarish-texnologik faoliyati, tashkiliy-boshqaruv faoliyati, oliy, malaka oshirish va qayta tayyorlash ta'lim muassasalarida ilmiy-pedagogik, professional ta'lim muassasalarida pedagogik faoliyati, ilmiy amaliyot (stajirovka), magistrlik dissertatsiya ishi, davlat attestatsiyasi, o'quv fanlari bloki, oliy ta'lim muassasasi, ta'lim jarayoni, boshqaruv jarayoni, ishlab chiqarish, loyihalash, ilmiy tadqiqot jarayoni.

**Ishlab chiqaruvchilar, kelishilgan asosiy turdosh oliy ta'lim muassasalari
hamda kadrlar iste'molchilari**

ISHLAB CHIQILGAN:

Toshkent davlat agrar universiteti

Rektor N.N. Oblomuradov

202__yil "___" _____

KELISHILDI:

**O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy ta'limni
rivojlantirish tadqiqotlari markazi**

Direktor A.J. Xoliqov

202__yil "___" _____

M.O'.

**Qishloq xo'jaligini
mexanizatsiyalash ilmiy tadqiqot
instituti**

Direktor R. Xudaykuliye"v

202__yil "___" _____

M.O'.

**Toshkent kimyo-texnologiya instituti
Akademik faoliyat bo'yicha prorektor**

 T.T. Safarov

202__yil "___" _____

M.O'.

**"PROMEAT GROUP CORP"
MCHJ**

Direktor O. Mutalov

202__yil "___" _____

M.O'.

"G'alla-ALTEG" AJ

Rais Sh.B. Donayev

202__yil "___" _____

M.O'.

